

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 12.5.2003
KOM(2003) 249 endelig

BERETNING FRA KOMMISSIONEN

**til budgetmyndigheden om situationen pr. 30.6.2002 vedrørende garantier opført på det
almindelige budget**

[SEK(2003)529]

INDHOLDSFORTEGNELSE

Første del: Begivenhederne siden den foregående beretning af 31.12.2001, udviklingen i risikosituationen og de gennemførte garantiinterventioner.....	4
1. Indledning: transaktionernes art.....	4
1.1. Transaktioner med makroøkonomisk sigte.....	4
1.2. Transaktioner med mikroøkonomisk sigte.....	4
2. Begivenhederne siden den foregående beretning af 31.12.2001.....	4
2.1. Ukraine.....	4
2.2. Forbundsrepublikken Jugoslavien.....	4
2.3. Bosnien-Hercegovina.....	5
3. Risikosituationen.....	5
3.1. Udestående pr. 30.6.2002.....	6
3.2. Maksimal årlig risiko for fællesskabsbudgettet: udbetalte lån pr. 30.6.2002.....	6
3.3. Maksimal teoretisk årlig risiko for fællesskabsbudgettet.....	6
4. Garantiinterventioner.....	7
4.1. Udbetalinger over de likvide midler.....	7
4.2. Udbetalinger over garantifonden.....	7
5. Analyse af Fællesskabets teoretiske udlåns- og garantikapacitet til fordel for tredjelande.....	7
6. Garantifondens situation pr. 30.6.2002.....	8
7. Garantifondens relative soliditet.....	9
Anden del: Evaluering af potentielle risici: den økonomiske og finansielle situation i de tredjelande, der har fået tildelt de største lån.....	10
1. Indledning.....	10
2. Ansøgerlandene.....	10
2.1. Bulgarien.....	10
2.2. Litauen.....	11
2.3. Rumænien.....	11
3. Det vestlige Balkan.....	12
3.1. Bosnien-Hercegovina.....	12
3.2. Forbundsrepublikken Jugoslavien.....	13
3.3. Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien.....	14

4.	De nye uafhængige stater	15
4.1.	Armenien.....	15
4.2.	Belarus	15
4.3.	Georgien.....	16
4.4.	Moldova	16
4.5.	Tadsjikistan	17
4.6.	Ukraine.....	18
5.	Andre tredjelande	19
5.1.	Algeriet.....	19
	Forkortelser	20

Første del:
Begivenhederne siden den foregående beretning af 31.12.2001,
udviklingen i risikosituationen og de gennemførte
garantiinterventioner¹

1. INDLEDNING: TRANSAKTIONERNES ART

De risici, der dækkes af fællesskabsbudgettet, omfatter diverse låne- og garantitransaktioner, der kan inddeles i to kategorier, nemlig lån med makroøkonomisk sigte og lån med mikroøkonomisk sigte.

1.1. Transaktioner med makroøkonomisk sigte

Disse transaktioner omfatter først og fremmest betalingsbalancelån til EU's medlemsstater eller tredjelande. Der er i reglen knyttet præcise økonomiske betingelser og forpligtelser til disse transaktioner.

1.2. Transaktioner med mikroøkonomisk sigte

Disse transaktioner omfatter lån til finansiering af projekter, der tilbagebetales over en længere periode ved hjælp af det forventede afkast af projekterne. Lånene ydes sædvanligvis til virksomheder, finansielle institutioner eller tredjelande og dækkes ud over fællesskabsgarantien også af de sædvanlige bankgarantier.

Det drejer sig om Euratom- og NIC-lån² i medlemsstaterne og Euratom- og EIB-lån i lande uden for Fællesskabet (Middelhavsområdet, Central- og Østeuropa, lande i Asien og Latinamerika samt Sydafrika).

2. BEGIVENHEDERNE SIDEN DEN FOREGÅENDE BERETNING AF 31.12.2001

2.1. Ukraine

Den 17. januar 2002 godkendte Kommissionen et forslag til Rådets afgørelse om makrofinansiel bistand til Ukraine. Bistandsbeløbet er på 110 mio. EUR i form af et lån med løbetid på højst 15 år.

2.2. Forbundsrepublikken Jugoslavien

Kommissionen forventes at godkende et forslag til Rådets afgørelse om makrofinansiel bistand til Forbundsrepublikken Jugoslavien i 2. halvår 2002. Bistandsbeløbet er på 55 mio. EUR i form af et lån med løbetid på højst 15 år samt 75 mio. EUR i form af gavebistand.

---

¹ Bemærk venligst, at et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene indeholder en række detaljerede tabeller og forklarende bemærkninger til denne beretning [SEK(2003)529]

² Ikke aktiv siden 1995.

2.3. Bosnien-Hercegovina

Kommissionen forventes at godkende et forslag til Rådets afgørelse om makrofinansiel bistand til Bosnien-Hercegovina i 2. halvår 2002. Bistandsbeløbet er på 20 mio. EUR i form af et lån med løbetid på højst 15 år samt 40 mio. EUR i form af gavebistand.

3. RISIKOSITUATIONEN

Vurderingen af risiciene for fællesskabsbudgettet kan foretages på to måder:

- den ene måde, som ofte anvendes af bankerne, består i på en given dato at opgøre den samlede udestående kapital for de pågældende transaktioner (situationen beskrives i bilag 1, tabel A1)
- den anden måde, som anvendes i budgetsammenhæng, består i at vurdere den højst tænkelige udbetalingsrisiko for Fællesskabet i et givet regnskabsår.

I sidstnævnte tilfælde kan vurderingen ligeledes foretages på to måder, nemlig ved:

- alene at vurdere udbetalingstransaktioner på datoen for beretningens færdiggørelse, under antagelse af at der ikke sker nogen førtidige tilbagebetalinger. Denne situation beskrives i bilag 1, tabel A2 nedenfor (den udgør den nedre grænse for de maksimale risici for fællesskabsbudgettet)
- på grundlag af prognoser at vurdere, hvilken virkning samtlige de transaktioner, som Rådet har vedtaget, eller som Kommissionen har fremsat forslag om, vil have for de kommende budgetter, under antagelse af at alle Kommissionens forslag vedtages. Denne situation beskrives i bilag 1, tabel A3 nedenfor (den udgør den øvre grænse for de maksimale risici for fællesskabsbudgettet).

Sidstnævnte fremgangsmåde giver en idé om de fremtidige risici i forbindelse med de nuværende forslag. Den forudsætter imidlertid, at der opstilles visse antagelser for udbetalingsdatoerne og betingelserne for tilbagebetaling (se nærmere i bilaget) samt rentesatsen³ og valutakursen⁴.

Resultaterne fremgår af tabel A1-A3 i bilaget, hvori der skelnes mellem risiciene for lande i og uden for Fællesskabet.

De samlede tal dækker risici af forskellig art, f.eks. lån ydet til et enkelt land i forbindelse med makrofinansiel bistand og lån til projekter, der garanteres af låntagerne, i forbindelse med NIC- og EIB-transaktioner.

I den følgende analyse skelnes der mellem den samlede risiko, risikoen i forbindelse med medlemsstaterne og risikoen i forbindelse med tredjelande.

---

³ Der regnes med en gennemsnitlig rentesats på 8 % for EIB-lån (fast og variabel rente). For indlån/udlån regnes med en gennemsnitlig rentesats på 4,4 %. For de nye transaktioner i tabel A3 regnes med en rentesats på 4,89 %.

⁴ For udlån i andre valutaer end euro anvendes den kurs, der var gældende den 30.6.2002.

3.1. Udestående pr. 30.6.2002

Den samlede risiko androg 15 118 mio. EUR pr. 30.6.2002 mod 15 443 mio. EUR pr. 31.12.2001. Se nærmere i tabel A1 i bilaget.

Nedenstående tabel viser, hvilke transaktioner der har haft indvirkning på udviklingen i udeståendet siden den foregående beretning.

Tabel 1: Udestående pr. 30.6.2002*

	mio. EUR
Udestående pr. 31.12.2001	15 443
Tilbagebetaling af lån	
Euratom	0
NIC	0
Finansiell bistand	-23
EIB	-477
Udbetaling af lån	
Euratom	15
Finansiell bistand	12
EIB	255
Kursudsving i andre valutaer i forhold til euroen	-107
Udestående pr. 30. 6. 2002	15 118

* Alle lånegarantier (medlemsstater og tredjelande).

Pr. 30.6.2002 androg udeståendet i forbindelse med transaktioner vedrørende medlemsstaterne 45 mio. EUR sammenholdt med 52 mio. EUR pr. 31.12.2001.

Pr. 30.6.2002 androg udeståendet i forbindelse med tredjelande 15 073 mio. EUR sammenholdt med 15 391 mio. EUR pr. 30.12.2001.

3.2. Maksimal årlig risiko for fællesskabsbudgettet: udbetalte lån pr. 30.6.2002

Den samlede risiko for 2002 er på 1 072 mio. EUR.

- Risikoen i forbindelse med transaktioner med medlemsstaterne andrager 8 mio. EUR.
- Risikoen i forbindelse med tredjelande andrager 1 064 mio. EUR.

Nærmere oplysninger med hensyn til den maksimale årlige risiko findes i tabel A2 i bilaget.

3.3. Maksimal teoretisk årlig risiko for fællesskabsbudgettet

Den maksimale teoretiske risiko for 2002 er på 1 104 mio. EUR. Fra 2003 stiger risikoen og når op på 4 128 mio. EUR i 2010.

- Udviklingen i den maksimale teoretiske risiko i forbindelse med medlemsstaterne svarer næsten til tallene i tabel A2.

- For tredjelande er den for 2002 på 1 095 mio. EUR. Der kan ventes en stigning i risikoen fra år 2003 til år 2010, hvor den når op på 4 128 mio. EUR.

Nærmere oplysninger med hensyn til den maksimale teoretiske årlige risiko findes i tabel A3 i bilaget.

4. GARANTIINTERVENTIONER

4.1. Udbetalinger over de likvide midler

Kommissionen foretager udbetalinger over sine likvide midler i overensstemmelse med artikel 12 i Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 1150/2000 af 22. maj 2000 om gennemførelse af afgørelse 94/728/EF, Euratom om ordningen for Fællesskabernes egne indtægter for at undgå forsinkelser i forbindelse med betalingen af afdrag og renter på indlån og de hermed forbundne omkostninger, når en debitor er kommet bagud med betalingen.

4.2. Udbetalinger over garantifonden

Med Rådets forordning (EF, Euratom) nr. 2728/94 af 31. oktober 1994 blev der oprettet en garantifond for aktioner i forhold til tredjeland. Hvis modtageren af et lån ydet af Fællesskabet ikke overholder tilbagebetalingsfristen, træder garantifonden til og opfylder den pågældendes forpligtelse inden for en frist på tre måneder fra forfaldsdatoen. Hvis et EIB-lån, som der er stillet fællesskabsgaranti for, ikke tilbagebetales, træder Fællesskabet til inden for tre måneder fra modtagelsen af EIB's brev om indfrielse af garantien. Kommissionen bemyndiger så EIB til at trække de pågældende beløb på garantifonden.

Morarenterne for perioden mellem overdragelsen af de likvide midler og datoen for udbetalingen fra fonden stilles til rådighed af garantifonden og tilbagebetales til de likvide midler.

I løbet af de sidste seks måneder har fonden ikke indfriet garantier.

5. ANALYSE AF FÆLLESSKABETS TEORETISKE UDLÅNS- OG GARANTIKAPACITET TIL FORDEL FOR TREDJELANDE

Garantifonds- og garantireserveordningen medfører i praksis visse begrænsninger for Fællesskabets udlåns- og lånegarantikapacitet over for tredjelande, eftersom de bevillinger, der er til rådighed ved hver ny beslutning om udlån (eller hver årlig tranche, hvis det drejer sig om garantier for flerårige beløbsrammer), er begrænset af det beløb, der er opført som garantireserve i de finansielle overslag⁵.

På et givet tidspunkt udgøres lånekapaciteten af det tilbageværende rådighedsbeløb i garantireserven. Dette beløb svarer til forskellen mellem reserven og det anslåede beløb for tilførsler til garantifonden i forbindelse med transaktioner, der allerede er taget beslutning om, og transaktioner, som er under forberedelse.

---

⁵ I de finansielle overslag for 2000-2006 er dette beløb på 200 mio. EUR i 1999-priser.

Tabel A4 viser et overslag over Fællesskabets udlånskapacitet til tredjelande i perioden 2002-2004 inden for rammerne af garantifondsordningen. Beregningsmetoden og det anvendte regelsæt er beskrevet nærmere i bilaget til denne beretning.

Med udgangspunkt i de afgørelser, Rådet allerede har truffet, samt afgørelser, der er stillet forslag om, eller som er under forberedelse (se tabel A4 i bilaget), er det beløb, der forventes anvendt fra garantireserven i 2002, sat til 171,39 mio. EUR, hvilket betyder, at der ved udgangen af 2002 vil være et rådighedsbeløb på 41,61 mio. EUR i garantireserven.

Under hensyntagen til indvirkningen på garantireserven af de midler, fonden har afsat til tidligere vedtagne udlån, samt til foreslåede lån og lån, der var under forberedelse i 2002, udgør den årlige disponible udlånskapacitet:

- 462,31 mio. EUR til lån, der garanteres 100 % over fællesskabsbudgettet, eller
- 711,24 mio. EUR til lån, hvor garantien er på 65 % (i medfør af Rådets afgørelse 2000/24/EF af 22. december 1999).

Pr. 30.6.2002 udgjorde det udestående beløb i forbindelse med lån og lånegarantier til fordel for tredjelande i alt 15 073 mio. EUR.

Tabel 2: Udestående beløb i forbindelse med lån og lånegarantier til fordel for tredjelande

	mio. EUR
	Situationen pr. 30.6. 2002
1. Låntagning/långivning	1 658
2. EIB-lån	13 415
3. Betalingsmisligheder	0
4. Morarenter	0
Forfaldne ikke-betalte renter *	0
I alt	15 073

*Forfaldne, ikke betalte renter som omhandlet i forordningen om oprettelse af garantifonden.

Forholdet mellem fondens midler og Fællesskabets samlede udestående som defineret i forordningen var på 11,39 %, hvilket er mere end de 9 %, som er fastsat for målbeløbet i forordning nr. 1149/1999 om ændring af forordning nr. 2728/94 om oprettelse af fonden. I forordningen hedder det, at hvis målbeløbet er overskredet ved årets udgang, tilbageføres overskudsbeløbet til en særlig konto i oversigten over indtægter i De Europæiske Fællesskabers almindelige budget.

Overskudsbeløbet var på 372,46 mio. EUR ved afslutningen af regnskabsåret 2001.

6. GARANTIFONDENS SITUATION PR. 30.6.2002

Pr. 30.6.2002 indeholdt garantifonden 1 815,5 mio. EUR. Der blev registreret følgende bevægelser i første halvår af 2002:

- fonden har ikke indfriet garantier som følge af nye misligholdelser
- ingen restancer

- nettoindtægterne fra investeringer af fondens midler androg 35,9 mio. EUR
- ingen overførsler fra garantireserven for 2002
- I august 2002 blev 372,46 mio. EUR tilbageført fra fonden til budgettet pr. 31.12.2001⁶.

7. GARANTIFONDENS RELATIVE SOLIDITET

Forholdet mellem fondens midler pr. 30. juni 2002 (1 815,5 mio. EUR) og den maksimale årlige risiko i forbindelse med lån til tredjelande (defineret som det samlede beløb af udeståender, der forfalder i løbet af det pågældende år), som for 2002 fremgår af tabel A3 i bilaget (1 093 mio. EUR), er på 166 %.

---

⁶ For yderligere detaljer se ”Kommissionens årsberetning om Garantifondens situation og om forvaltningen af fonden i regnskabsåret 2001”.

Anden del:

Evaluering af potentielle risici: den økonomiske og finansielle situation i de tredjelande, der har fået tildelt de største lån

1. INDLEDNING

Tallene i den foregående del indeholder oplysninger om de kvantitative aspekter af risiciene for det almindelige budget. Disse oplysninger bør imidlertid sammenholdes med risikokvaliteten, der bedømmes ved at se på, hvilke former for transaktioner der er tale om, samt låntagernes soliditet. Forhold af nyere dato, der kan påvirke risikoen i modtagerlandene, analyseres nedenfor.

Risikoevalueringen i anden del består af en tabel over risikoindikatorer (se bilag) for de enkelte tredjelande, der har modtaget makrofinansiel støtte fra EU, og som stadig har udestående gæld i forhold til EU. Som supplement hertil gives der en analyse for de lande, for hvilke der siden den sidste beretning vedrørende andet halvår af 2001 er fremkommet vigtige nye oplysninger, der kan få indflydelse på risikoevalueringen.

Evalueringen i denne del omfatter ikke andre lande end de nævnte, navnlig fordi Fællesskabets risici andre steder (hovedsagelig via garantier for lån ydet af Den Europæiske Investeringsbank (EIB)) er projektrelateret og spredt over flere lande.

2. ANSØGERLANDENE

Der bemærkes en generel tendens til en mindskelse af de potentielle risici, om end indtægtspolitikken i Rumænien vil kræve en nøje overvågning.

2.1. Bulgarien

Den reale BNP-vækst var på 4 % i 2001 og 3,2 % i første kvartal af 2002 takket være den vedvarende indenlandske efterspørgsel, der skyldtes privatforbruget og investeringerne, som var store nok til at modstå den ugunstige eksterne udvikling. Inflationen faldt til et årligt gennemsnit på 7,4 % og var på 4,8 % ved årets udgang. Den steg dog igen i begyndelsen af 2002 som følge af stigninger i de regulerede priser og indirekte skatter, men lave fødevarerpriser i sommeren 2002 vendte på ny denne tendens.

Currency board-ordningen (1 EUR=1,95583 BGN) fastholdes og dækkes fortsat af udenlandske reserver. Det har ikke ført til en forværring af den eksterne konkurrenceevne, eftersom inflationsforskelle vis-à-vis de vigtigste handelspartnere i det store og hele svarede til forskelle i produktivitetsvæksten. I modsætning til tidligere år oversteg underskuddet på de løbende poster, som i 2001 udgjorde 6 % af BNP, ikke nettotilstrømningen af udenlandske direkte investeringer, som kun udgjorde omkring 5 % af BNP. En lignende tendens gjorde sig gældende i første halvår af 2002, men der ventes en forbedring i andet halvår af 2002 som følge af privatiseringsindtægterne.

Den registrerede ledighed var høj med omkring 17,3 % i gennemsnit i 2001, men var i de første måneder af 2002 lavere sammenlignet med samme periode det foregående år. Tab af arbejdspladser skal ses i forbindelse med strukturreformerne, herunder en hurtig

privatiseringsproces, som endnu ikke er blevet opvejet af jobskabelse bl.a. på grund af en vis stivhed og manglende overensstemmelse mellem udbud og efterspørgsel på arbejdsmarkedet. Erhvervsfrekvensen og beskæftigelsesgraden er derfor relativt lave, og langtidsledigheden er fortsat høj (mere end 60 % af samtlige arbejdsløse).

I de seneste år er budgetdisciplinen blevet opretholdt. Underskuddet i den offentlige sektor udgjorde i 2000 0,6 % af BNP, mens der i 2001 var et overskud på 1,7 % af BNP.⁷ Den offentlige gæld falder hurtigt fra noget over 100 % af BNP i 1997 til anslået 62 % af BNP ultimo 2002. Regeringen er gået i gang med en aktiv gældsforvaltning med det formål at formindske risiciene ved et gradvist skift fra en denomination i USD til en denomination i euro, fra kortfristede til langfristede lån, fra obligationer med variabel rente til obligationer med fast rente og fra udenlandsk til indenlandsk finansiering.

2.2. Litauen

Sidste års gode økonomiske resultater fortsatte i 2002 trods den verdensomspændende økonomiske opbremsning. I 2001 steg BNP med 5,9 % og foreløbige skøn for første halvår af 2002 viser en vækstrate på 5,8 %. Eksporten og væksten i faste bruttoinvesteringer steg meget i 2001, selv i tredje og fjerde kvartal. Der var dog i første kvartal af 2002 en markant nedgang i eksportvæksten. Privatforbruget steg mere moderat i 2001, men accelererede noget i første kvartal af 2002. Det offentlige forbrug har været begrænset på grund af målet om at mindske budgetunderskuddet og voksede med mindre end ½ % i 2001.

Inflationen er forblevet lav, trods stærk vækst, og var i gennemsnit på 1,3 % i 2001. Prisstigningerne skyldtes hovedsagelig fødevarerpriserne og priserne på kommunikation. Prisstigningerne blev dog i en vis udstrækning opvejet af et mærkbart fald i priserne på olieprodukter. I 2002 er inflationen faldet til -1,1 % i august sammenlignet med samme periode i 2001. Priserne på flere produkter og tjenester, herunder fødevarer, tøj og sko, samt boligudstyr, husholdningsudstyr og rutinemæssig vedligeholdelse, er faldet.

Det høje ledighedsniveau er et af Litauens største økonomiske problemer. Den registrerede ledighed var i 2001 på 12,5 % og ifølge en undersøgelse af arbejdsstyrken på 17,3 %. Arbejdsløsheden var stabil i 2001 (når man så bort fra sæsonmæssige udsving), men begyndte at falde i 2002 og var i juli 2002 1½ procentpoint lavere end året før.

En stærk eksport og en hurtig vækst i 2001 har ført til yderligere mindskelse af underskuddet på de løbende poster fra 6 % af BNP i 2001 til 4,8 % i 2002.

Litauen har ført en stram finanspolitik for at reducere budgetunderskuddet. I 2001 faldt det fra 2,7 % af BNP det foregående år til 1,9 %. I de kommende år kan budgetunderskuddet forventes at ligge på dette niveau, da yderligere fald forhindres af udgifter til strukturelle reformer, som f.eks. pensionsreform, opsparingsrestitution m.v.

2.3. Rumænien

Den økonomiske fremgang blev i 2001 styrket og har i år vist sig at være stabil. Efter en beskeden fremgang i 2000 steg væksten til 5,3 % i 2001, idet investeringerne og varelagrene voksede, og det private forbrug steg på baggrund af stigende realløn og indkomster. Selv om styrkelsen af den indenlandske efterspørgsel førte til, at udenrigsøkonomiens bidrag til

---

⁷ I overensstemmelse med ENS95-metodologien vil overskuddet i 2001 blive ændret med omkring 1,5 % af BNP, hvilket giver et underskud på mellem 0 og 1 % af BNP.

væksten blev stadig mere negativ, fortsatte eksporten med at vokse årligt med to cifrede tal indtil sidste kvartal af 2001, da der var et kraftigt fald i væksten, idet den udenlandske økonomiske situation blev forværret. Den økonomiske fremgang har dog indtil videre vist sig at være stabil. I første kvartal af 2002 steg BNP med 3,1 %, idet væksten i importen næsten gik i stå, mens eksporten gik noget frem, og den indenlandske efterspørgsel fortsatte med at stige, dog i et langsommere tempo. Industriproduktionstallene og handelstallene viser en fortsættelse af disse gunstige tendenser i årets andet kvartal.

I modsætning til tidligere har den positive økonomiske vækst været ledsaget af større indenlandsk og ekstern stabilisering. Vedtagelsen af et mere konsekvent policy-mix i forbindelse med en ny standby-aftale med Den Internationale Valutafond bidrog til at standse forværringen med hensyn til de løbende poster og støtte inflationsdæmpningen i lyset af de nødvendige stigninger i energipriserne. Inflationen har siden midten af 2000 været for nedadgående, men faldt mere end forventet i første halvår af 2002, da inflationen målt på årsbasis faldt med omkring 6 procentpoint til 24 % i juni 2002. Efter to års positiv konsolidering af udenrigsøkonomien steg underskuddet på de løbende poster til 5,9 % af BNP i 2001 som følge af den økonomiske fremgang og forskellige enkeltstående faktorer, der fik importen til at vokse, som f.eks. tørken i 2000 og dens indvirkning på den indenlandske efterspørgsel af landbrugsvarer og de tidsbegrænsede skatteincitamenter til fremme af SMV'ers anlægsinvesteringer. Den hurtige stramning af finans- og pengepolitikken i andet halvår af 2001 og den øgede eksport af varer og lavere priser på den importerede energi i første halvår af 2002 samt den underliggende tendens til større private overførsler fra udlandet og lavere underskud inden for handel med tjenesteydelser har bevirket, at forværringen af udenrigsøkonomien er blevet bremsset. Som følge heraf faldt det samlede underskud på de løbende poster med mere end en tredjedel i forhold til samme periode i 2001. Betingelserne for ekstern finansiering forbedredes fortsat med en stabil tilstrømning af udenlandske direkte investeringer, en vedvarende positiv post vedrørende fejl og udeladelser på betalingsbalancen og forbedrede lånevilkår. Rumænien nød godt af kreditvurderingsbureauers opgraderinger og lancerede sin første tiårs euro-denominerede obligation i april 2002.

Strukturreformerne fortsatte, men i et langsommere tempo end planlagt, hvilket de store forsinkelser i afslutningen af første og anden vurdering under IMF-standby-aftalen viste. Det langsomme tempo, som privatiseringen foregår i, og de fortsatte vanskeligheder med at kontrollere lønudgifterne og offentlige virksomheders restancer er nogle af de vigtigste kilder til bekymring sammen med den aftale, som regeringen indgik med to fagforeninger i juni 2002, og som forhøjer minimumslønnen med 50 % og nedsætter minimumsindkomstskatten i 2003. Beskyttelsesforanstaltninger, som f.eks. en finanspolitisk stramning i 2003, blev først senere aftalt med IMF og skal nøje gennemføres for at opretholde stabiliseringen. Den stærke vækst i penge- og kreditmængden siden slutningen af 2001 kræver også fortsat overvågning.

3. DET VESTLIGE BALKAN

Skønt de økonomiske indikatorer generelt er i bedring, er den finansielle risiko i regionen fortsat høj.

3.1. Bosnien-Hercegovina

Bistanden fra officielle kilder er faldende, og en vedvarende indenlandsk økonomisk vækst er endnu ikke tydelig. Vækstraten i Bosnien-Hercegovina ventes i 2002 kun at stige med lidt over 2 %, hvilket svarer til niveauet i 2001. Ifølge officielle skøn er arbejdsløsheden på 40 %, skønt Verdensbanken beregner ledigheden til ca. det halve. Fortsat streng overholdelse af

reglerne for valutaordningen skal medvirke til en lav inflation. Tendensen har fortsat været faldende i løbet af året med en forventet gennemsnitlig inflation i 2002 på omkring 2 %. Den offentlige sektors gældsbyrde er med potentielt 150 % af BNP, inklusive krigsskadeerstatningskrav og indskud på spærrede valutakonti, meget høj. Den finanspolitiske situation er fortsat ustabil, der er sket yderligere akkumulering af nettorestancer og regeringens budgetunderskud beregnet på basis af forpligtelser er fortsat højt og udgjorde i 2001 6,3 % af BNP og ventes i år at ligge på 5,5% af BNP. Der forventes dog en finanskonsolidering i 2002 og 2003 som følge af demobilisering af føderationens soldater, reformer, der skal styrke finanssystemerne, og en forsigtig udgiftspolitik.

Underskuddet på de løbende poster steg en smule i 2001 til 22 % af BNP. Direkte udenlandske investeringer ligger fortsat på et meget lavt niveau med et fald i de direkte udenlandske nettoinvesteringer til 130 mio. USD i 2001 sammenlignet med 150 mio. USD i 2000, hvilket ikke er tilstrækkeligt til at sætte gang i væksten. De officielle bruttovalutareserver, som voksede til et niveau svarende til over fem måneders import i 2001 - hvilket skyldtes den stigende anvendelse af den nationale valuta efter indførelsen af euroen - forventes ved udgangen af 2002 at nå et niveau svarende til over seks måneders import. Selv om Bosnien-Hercegovina opfylder sine forpligtelser i forbindelse med betaling af renter og afdrag på sin udlandsgæld, er betalingsbalancen fortsat sårbar som følge af et stort underskud over for udlandet, stor offentlig gældsbyrde, mindre bistand fra udlandet og lave private investeringer på grund af den vanskelige politiske situation og det dårlige erhvervsklima.

Ved udgangen af 2001 svarede udlandsgælden til ca. 58 % af BNP, og den forventes at holde sig på dette niveau på mellemlang sigt. Renter og afdrag på gæld i forhold til eksporten ligger forholdsvis lavt (5,1 % i 2001), hvilket afspejler, at meget af gælden er optaget på fordelagtige vilkår og er blevet omlagt på favorable betingelser. Dette forhold vil stige i 2002 (7,5 %) og fremover som følge af forpligtelser over for IMF og Verdensbanken. Den centrale statsmagt, som sikrer, at tilbagebetalingsforpligtelserne i forbindelse med udlandsgælden overholdes, har ikke selv nogen finansielle ressourcer og er afhængig af budgetbidrag fra de to landsdele for at kunne opfylde sine forpligtelser. Bosnien-Hercegovina vurderes ikke af kreditvurderingsbureauer, og EBRD's overgangsindikatorer, som afspejler fremskridt i reformerne i de central- og østeuropæiske lande, placerer Bosnien-Hercegovina i den lavere ende af skalaen.

Efter afslutningen af den foregående standby-aftale med IMF i maj 2001 (underskrevet i maj 1998) blev en ny 15 måneders standby-aftale (august 2002-november 2003) endelig godkendt af IMF's direktion den 2. august 2002 til støtte for et nyt program til 89 mio. USD. Programmet tager sigte på at styrke den økonomiske aktivitet og betalingsbalancen på kort og mellemlang sigt, navnlig ved hjælp af et mærkbart fald i underskuddet på de løbende poster og stærke udenlandske valutareserver.

3.2. Forbundsrepublikken Jugoslavien

Udsigterne for Forbundsrepublikken Jugoslaviens evne til at tilbagebetale sin gæld er stort set uforandrede. I første halvår af 2002 sigtede Forbundsrepublikken Jugoslaviens økonomiske politik fortsat mod genopretning og opretholdelse af makroøkonomisk stabilitet, liberalisering af pris-, handels- og skattesystemerne samt omstrukturering af økonomien ved hjælp af nye retlige og lovgivningsmæssige rammer, der blev fastsat i 2001.

Tilliden til den hjemlige valuta blev styrket, og dinaren forblev stort set stabil med omkring 59 YUM for 1 EUR i 2001 og første kvartal af 2002. Den jugoslaviske nationalbanks

bruttoreserver steg fra omkring 1 200 mio. USD ved udgangen af 2001, svarende til 2,6 måneders import, til 1 500 mio. USD i første kvartal af 2002.

Selv om Forbundsrepublikken Jugoslaviens makroøkonomiske stabilitet fortsætter, og de gode resultater i forbindelse med de strukturelle reformer fastholdes som forudset i det nye IMF-program, der blev vedtaget i maj 2002 (en treårig udvidet aftale fra 2002-2005), vil Forbundsrepublikken Jugoslaviens økonomiske stilling over for udlandet fortsat udgøre en udfordring. De væsentlige finansieringskrav, som hovedsagelig skyldes forpligtelser i forbindelse med betaling af renter og afdrag på gæld og behovet for yderligere styrkelse af de udenlandske valutareserver, vil stadig belaste betalingsbalancen. Forbundsrepublikken Jugoslaviens evne til at påtage sig ny gæld er begrænset, og det er tilrådeligt at udvise forsigtighed med hensyn til ny långivning til statslige låntagere. Bemærkelsesværdig er den omfattende gældssanering (66 %), som Paris-klubben enedes om efter godkendelsen af det nye IMF-program. Udlandsgælden forbliver relativ høj set i forhold til BNP, nemlig 69 % i 2002-2004. Forpligtelserne i forbindelse med betaling af renter og afdrag på gæld vil også stige betydeligt fra omkring 100 mio. USD i 2001 (3,9 % af eksporten af varer og tjenesteydelser) til 350 mio. USD (10,9 %) og 470 mio. USD (12,9 %) i henholdsvis 2002 og 2003.

3.3. Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien

Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien er ved at komme sig over sikkerhedskrisen i 2001, som indvirkede på økonomien. I 2002 forventes BNP at stige med 2,5-3 %, mod et fald på 4,1 % i 2001. I de første fem måneder af 2002 steg forbrugerpriserne med 3,5 % i forhold til de første fem måneder af 2001.

I det nyligt reviderede budget for 2002 forudses den statslige forvaltnings underskud at udgøre 2,3 % af BNP og den offentlige forvaltnings 3 % af BNP sammenlignet med 6,4 % i 2001. Ikke desto mindre førte udsigten til parlamentsvalg (i september 2002) tidligere i år ti, at man slækkede på forpligtelsen til at sikre statsfinansernes bæredygtighed på mellemlang sigt, hvilket forårsagede, at drøftelserne med IMF under revisionen af det personaleovervågede program og forhandlinger om en ny standby-aftale brød sammen.

Handelsunderskuddet voksede i løbet af det først halvår af 2002. Der vil derfor være brug for en kraftig eksportstigning i andet halvår af 2002 for at opfylde de officielle prognoser om et underskud på 532 mio. USD i 2002. Som følge af en forventet stigning i de offentlige og private overførsler, skulle underskuddet på de løbende poster falde en smule til 9,2 % af BNP i 2002 (uden at tage hensyn til donorers finansiering) sammenlignet med et underskud på 10,1 % i 2001.

Underskuddet på de løbende poster forventes ikke at blive fuldt ud dækket af nettokapitaloverførsler, hvilket kan resultere i et muligt fald i valutareserverne i løbet af 2002 fra et niveau, der i slutningen af maj 2002 svarede til seks måneders import. Udlandsgælden i forhold til BNP forventes at stige fra 40,7 % i 2001 til 42,4 % ved udgangen af 2002, et niveau, der dog anses for bæredygtigt.

På kort sigt vedrører risiciene hovedsagelig beslutningen, der blev truffet i midten af oktober 2001 om at liberalisere kapitaltransaktioner - navnlig fordi der mangler et IMF-program, der sikrer en sammenhængende makroøkonomisk ramme. Trods de stort set korrekt afholdte valg i september er det de etniske spændinger og usikkerhed med hensyn til det nye parlamentsflertals økonomiske politik, der på mellemlang sigt udgør de største risici.

4. DE NYE UAFHÆNGIGE STATER

Risikosituationen er globalt set stabil, selv om der er vigtige forskelle mellem de enkelte lande.

4.1. Armenien

Den stærke økonomiske vækst fortsatte i første halvår af 2002 med en realvækst i BNP på næsten 10 % sammenlignet med første halvår af 2001. Væksten skyldtes industrisektoren, hvor især diamantforarbejdningssektoren, men også andre sektorer såsom metalindustrien og fødevarerindustrien, har oplevet en fremgang. Men inden for landbruget vil væksten i år falde på grund af ugunstige vejrforhold.

Regeringen fortsætter sine bestræbelser på at stramme finanspolitikken. Statsbudgettet for 2002 sigter mod et underskud på højst 3 % af BNP (en yderligere formindskelse i forhold til et underskud på 3,8 % i 2001). Dette synes opnåeligt i lyset af den forbedrede skatteopkrævning, der blev gennemført i første halvår af 2002.

Forbrugerpriserne var ret stabile i begyndelsen af 2002, men senere på foråret blev der udløst en ny inflationsbølge som følge af en stigning i de offentlige udgifter, da nogle af de hidtil ubetalte pensioner og sociale overførsler blev indfriet. Forbrugerprisinflationen forventes at ligge på gennemsnitligt 3 % i 2002 (3,2 % i 2001), hvilket hovedsagelig skyldes højere fødevarerpriser.

Som følge af den stærke vækst i eksporten (+20,8 %) og den moderate vækst i importen (kun +1,2 % på grund af den fortsatte imports substitution), faldt underskuddet på de løbende poster i 2001 til ca. 9,5 % af BNP fra 14,5 % i 2000, inklusive officielle overførsler. Tendensen er fortsat i 2002, og ifølge foreløbige handelstal vil underskuddet falde yderligere i år. Tilstrømningen af udenlandske direkte investeringer har på den anden side været for nedadgående siden 1998, og nedgangen fortsatte i begyndelsen af 2002. Armeniens udlandsgæld var på 917 mio. USD (ca. 43 % af BNP) ved udgangen af marts 2002. Centralbankens bruttoreserver af udenlandsk valuta ligger på et rimeligt niveau svarende til 3,8 måneders import.

4.2. Belarus

Ruslands vilje til at acceptere betalingsrestancer eller forlænge bløde lån forventes at kunne være med til at rette op på skævhederne på Belarus' betalingsbalance, da der ikke foreligger direkte udenlandske investeringer eller tilstrømning af vestlige kreditter. I midten af juni 2002 modtog Belarus anden tranche af et russisk stabiliseringslån, kort efter accepterede Belarus en plan for forberedende aktioner, der skal gennemføres før indførelsen af en fælles valuta i 2005. Rusland har indvilget i at yde et lån til Belarus på 4,5 mia. BYB (142 mio. USD) som hjælp til stabilisering af den belarussiske valuta. Lånet udbetales i tre lige store trancher på hver 1,5 mia. BYB. Belarus har bortset fra Rusland kun få andre eksterne finansieringskilder. Dette er den primære årsag til regeringens lave gældsbyrde. Ifølge officielle kilder udgjorde den samlede udlandsgæld i maj 2002 785 mio. USD eller kun 6 % af BNP. Herudover skylder Belarus stadigvæk russiske naturgasleverandører 265 mio. USD. Størstedelen af dette beløb er akkumuleret før 2001. Der har været forhandlet om denne gæld i mere end tre år.

Den belarussiske økonomi vokser fortsat med omkring 3-4 % årligt. Industrivæksten er dog faldet, og mange virksomheder er stadig urentable. Varelagrene er vokset kraftigt, og investeringerne er gået tilbage. Det statskontrollerede landbrug er i en dårlig økonomisk

forfatning. Væksten i eksporten stagnerede i de første fire måneder af 2002. I den forløbne periode var der en beskedent vækst i importen, der fik handelsunderskuddet til at stige. Myndighederne undgår fortsat strukturreformer, trods privatiseringsplanerne, der blev skitseret i det nye program. Budgetunderskuddet i de første fire måneder af 2002 svarede til 0,7 % af BNP. Inflationen er faldet, hvilket har ført til faldende renter, men en nylig vækst i pengemængden kan vende denne proces. Valutanedskrivningen i forhold til den russiske rubel har holdt sig inden for de mål, der er fastsat af centralbankens glidende valutakurssystem, skønt dette har belastet de udenlandske valutaeserver. Der er ingen udsigt til et IMF-låneprogram i 2003.

4.3. Georgien

Fremgangen i den økonomiske vækst i 2001 skyldtes landbrug, transport og detailhandel (4,5 % for året som helhed). Foreløbige tal for første halvår af 2002 viser en realvækst i BNP på 4,2 %. Færre afbrydelser i energiforsyningen bidrog til en øget industriproduktion (5,2 % i januar-juni 2002), og anlægsaktiviteten var især høj inden for olietransportsektoren, hvor større investeringsprojekter er undervejs. En formindsket vækst i eksporten og lave investeringer i fremstillingssektoren sætter dog en stopper for højere vækstrater. Hertil kommer, at dette års landbrugsproduktion er blevet berørt af oversvømmelser i dele af landet.

Regeringen har truffet foranstaltninger til forbedring af skatteopkrævningen, og den har været i stand til at mindske udgiftsrestancerne, mens der fortsat har været en generel begrænsning af udgifterne. Budgettet for 2002 sigter mod en stigning i skatterne i forhold til BNP fra 14,25 % i 2001 til 14,75 %, hvormed budgetunderskuddet falder yderligere fra 2 % af BNP i 2001 til ca. 1 % .

Larien var stabil det meste af 2001, men faldt med ca. 6 % mellem november 2001 og februar 2002. Dette førte til en stigende inflation, som blev yderligere øget af prisstigninger på el, gas og vand i begyndelsen af 2002. Inflationen målt på årsbasis var i maj 2002 7,5 %. I 2001 lå forbrugerprisinflationen på gennemsnitlig 4,7 %.

I december 2001 indførte parlamentet et eksportforbud for ikke-jernholdigt metalaffald, som er Georgiens vigtigste eksportvare. Der var derfor et fald i eksportindtægterne i første halvår. Eftersom forbuddet igen blev ophævet i juni 2002, forventes eksportindtægterne at stige i andet halvår. Da landbrugseksporten led under dårlige vejrforhold, vil væksten i eksportindtægterne være beskedent for året som helhed. Georgiens udlandsgæld er på omkring 1,7 mia. USD (ca. 51 % af BNP), hvilket svarer til over 300 % af statens indtægter. På grund af den forventede stigning i renter og afdrag på gæld i 2003 og fremover, ventes Georgien at søge yderligere gældsoplægning af sin bilaterale gæld. Nationalbankens bruttoreserver af udenlandsk valuta er steget, men i forhold til importen er de stadig små svarende til 1,3 måneders import.

4.4. Moldova

Den nylige genoptagelse af den multilaterale finansiering og fremgangen i den moldoviske økonomi har givet landet et finansielt pusterum. Moldova forventes endvidere at fuldføre sin eurobond-omstrukturering. Dette vil bidrage til at lette statens likviditetsproblemer. Det vil dog stadig være vanskeligt for Moldova at betale renter og afdrag på gæld.

Moldovas økonomiske fremgang fortsatte efter sidste års stigning på 6 %, med en realvækst i BNP på 4,8 % målt på årsbasis i første kvartal af 2002. Den stærke vækst i industrien har en positiv indflydelse på væksten tilskyndet af eksport til Rusland og stigende indenlandsk

efterspørgsel. Den tocifrede stigning i reallønnen har navnlig været medvirkende til en stigning på 11 % i detailsalget målt på årsbasis i de første fem måneder af 2002.

Moldovas økonomi er dog stadigvæk uhyre skrøbelig og udgør fortsat en væsentlig samlet økonomisk og finansiel risiko. Den er fortsat i høj grad baseret på landbrug og forarbejdning af landbrugsprodukter, hvilket betyder, at dårlige vejrforhold kan forårsage et drastisk fald i den samlede økonomiske vækst. Da økonomien stadig lider under faldende investeringerne, er diversificeringen bort fra landbrugsrelaterede sektorer og vinsalg til Rusland stadig ikke særlig udpræget. Endvidere er der mange tegn på, at regeringen håber på at genindføre en vis grad af statskontrol inden for landbrugssektoren, hvilket næsten helt sikkert vil stoppe tilstrømningen af de investeringer, som er nødvendige for gennemførelse af reformer efter privatiseringen.

Et sæsonbetinget fald i fødevarerpriserne i juni bidrog til at sænke inflationen til 4,3 % målt på årsbasis, hvilket er det laveste niveau siden den finansielle krise i 1998. Inflationsraten vil i den resterende del af 2002 stige igen, da muligheden for yderligere betydelige fald i fødevarerpriserne er små. Der er også risiko for en finanspolitisk slækkelse på grund af regeringens skatteopkrævningsproblemer. Sammenholdt med stigninger i elektricitetspriserne vil dette sandsynligvis i de kommende måneder øge inflationspresset mere, end de sæsonmæssige faktorer giver anledning til. Efter den senere tids fremgang med hensyn til gældsoplægning og genoptagelse af den multilaterale finansiering forventes centralbanken dog at fastholde en passende pengepolitik, og en markant inflationsstigning er fortsat usandsynlig.

4.5. Tadsjikistan

Tadsjikistans reale BNP-vækst steg i 2001 til 10,2 %, og den stærke økonomiske vækst fortsatte i 2002 med en årlig stigning i BNP på 10,3 % i første halvår. Landbrugsproduktionen steg med 17,2 % og industriproduktionen med 7,8 % målt på årsbasis, hvilket skyldtes aluminiumssektoren.

Regeringens mål er et underskud på en procent af BNP i de offentlige finanser i 2002 (underskuddet var 0,1 % i 2001). De samlede udgifter er steget som følge af en stigning på 40 % i den offentlige sektors lønninger. Udgifter på forsvarsområdet forventes også at stige. Foreløbige tal for første halvår viser dog, at der indtil videre er overskud på statens finanser.

Inflationen dæmpedes hurtigt i løbet af 2001 til 12,5 % ved årets afslutning. I perioden januar-juli 2002 lå forbrugerprisinflationsen på 6,6 %. Tadsjikistans nationalbank følger en restriktiv pengepolitik i overensstemmelse med målet om at nedsætte inflationen til 10 % for år 2002, og den er derfor forpligtet til at afstå fra at yde målrettede lån, hvilket tidligere var en kilde til overskydende likviditet.

Som følge af faldet i verdensmarkedspriserne på både bomuld og aluminium steg underskuddet på de løbende poster, så det i 2001 udgjorde 7,2 % af BNP, men det forventes i 2002 at falde til ca. 6 % af BNP. Tadsjikistans udlandsgæld er på omkring 1 mia. USD (nær ved 100 % af BNP). Den årlige betaling af renter og afdrag på gæld er fortsat høj og udgør ca. 50 % af statens indtægter. Tadsjikistan fortsætter drøftelserne om en gældsoplægning med sine bilaterale kreditorer, først og fremmest Rusland og Kasakhstan. Nationalbankens bruttoreserver af udenlandsk valuta svarede til 2,1 måneders import ved udgangen af 2001. I 2002 forventes reserverne at falde til ca. 1,5 måneders import som følge af førtidige tilbagebetalinger til IMF.

4.6. Ukraine

Ukraines økonomiske vækstrate faldt fra 9,1 % i 2001 til 4,3 % i første halvår af 2002 målt på årsbasis. En svækkelse af eksporten, som afspejlede en reel opskrivning af grynien i 2000-2001 og svagere efterspørgsel fra Rusland samt en mindre høst efter sidste års rekordhøst er blandt de faktorer, der forklarer denne opbremsning. Væksten, som nu hovedsagelig skyldes den indenlandske efterspørgsel, forventes i år at ligge på ca. 4,5 %, men vil sandsynligvis igen stige moderat i 2003-2004 som konsekvens af den stigende globale efterspørgsel. Der er dog betydelig risiko for, at denne prognose ikke bliver opfyldt som følge af behovet for en strammere finanspolitik, utilstrækkelige fremskridt med strukturreformerne og manglende politisk konsensus.

Inflationen falder overraskende nok fortsat. I årets første 8 måneder faldt forbrugerprisindekset med 3,5 %. Dette skyldes delvis sidste års ekstraordinære høst og dens indvirkning på fødevarerkomponenten af forbrugerprisindekset, som har stor vægt i indekset, og den stabile valuta. Men det skyldes også beslutningen om at udsætte justeringen af energipriserne, som stadig kontrolleres af staten. Behovet for at forhøje energipriserne og den senere tids accelererende lønninger (lønningerne stiger årligt med ca. 20 %) vil sandsynligvis få inflationen til igen at ligge på 5-7 procent i 2003-04.

Trods et betydeligt fald i indtægterne lykkedes det regeringen at afslutte første halvår af 2002 med et lille overskud, som til dels skyldes udgiftsnedskæringer. Dette synes at være i overensstemmelse med målet om 1,8 % af BNP for det konsoliderede statsunderskud som forudset i budgettet for 2002. Dette resultat skyldes dog til dels, at regeringen ikke har formået at afregne de betydelige forfaldne tilbagebetalinger af moms. Endvidere kan et markant fald i privatiseringsindtægterne, som til dels skyldes regeringens beslutning om at udskyde privatiseringen af den regionale eldistribution og det statsejede telekommunikationsmonopol til næste år, vanskeliggøre udsigterne for regeringens finanser resten af året. De manglende fremskridt, når det gælder løsningen af problemet med momstilbagebetaling og den utilstrækkelige gennemførelse af andre finansielle og strukturelle foranstaltninger førte til, at IMF i begyndelsen af august meddelte, at alle nye udbetalinger under den nye lånefacilitet er annulleret.

Da den indenlandske efterspørgsel understøtter importvæksten, og da eksportvæksten svækkes på grund af svagere udenlandsk efterspørgsel og en højere real valutakurs, forventes overskuddet på de løbende poster at falde til omkring 1,5 % af BNP i 2002. De udenlandske bruttovalutareserver voksede fortsat og udgjorde ved udgangen af juli 2002 3,82 mia. USD, svarende til ca. to måneders import. Ukraine, som mistede adgangen til de internationale kapitalmarkeder i kølvandet på den russiske krise i 1998 og misligholdt sine forpligtelser over for Paris-klubben i begyndelsen af 2000, har i de senere år gjort væsentlige fremskridt hen imod en normalisering af forholdet til kreditorerne. Dette omfatter en omlægning af en del af obligationsgælden til den private sektor i april 2000 og af forpligtelserne over for Paris-klubben i juli 2001. Regeringen agter i de kommende måneder at vende tilbage til de internationale kapitalmarkeder med udstedelse af en obligation. Ukraines eksterne gæld svarede til omkring 30% af BNP ved udgangen af 2001. Der er en betydelig usikkerhed med hensyn til, om den nye lånefacilitet, som udløb i september 2002, vil blive afløst af en ny IMF-aftale.

5. ANDRE TREDJELANDE

5.1. Algeriet

Algeriets makroøkonomi er fortsat stabil, og der er ingen tegn på større strukturelle ændringer. Økonomien forventes at vokse med ca. 3,3 % i 2002 (fra 2,1 % i 2001) stimuleret af både finans- og pengepolitikken. Det konsoliderede budgetunderskud for 2002 forventes at udgøre 3 % af BNP og kan sammen med en kreditudvidelse føre til en inflation på omkring 6 % i 2002. Trods sine mange ressourcer er Algeriets økonomi fortsat plaget af en række strukturelle problemer, som f.eks. afhængighed af kulbrinteeksport (>95 % af eksporten, 30 % af BNP) og landbrugssektorens betydning. Desuden underminerer de indenlandske sikkerhedsproblemer i høj grad investeringsaktiviteterne.

Den sidste periode med høje oliepriser har fortsat en positiv indflydelse på Algeriets betalingsbalance. Det forventes, at Algeriet vedbliver med at have overskud på de løbende poster i 2002 (2,3 % af BNP), skønt på et lavere niveau end i 2000-2001, da indtægterne fra olie- og gaseksporten er begyndt at falde. De seneste to års uventede ekstrafortjenester på olie reducerede Algeriets udlandsgæld til omkring 21 mia. USD (39 % af BNP) i juni 2002, mens betalingen af renter og afdrag udgør 27 % af de samlede løbende indtægter og forbliver dermed på et moderat niveau. Som følge heraf steg de udenlandske valutareserver til over 19 mia. USD i juni 2002, hvilket svarede til over et års import. Dermed blev landets eksterne stilling styrket.

Forkortelser

DEM	D-mark
EF	Det Europæiske Fællesskab
UL	Udvidet lånefacilitet
EIB	Den Europæiske Investeringsbank
EU	Den Europæiske Union
EUR	Euro
DUI	Direkte udenlandske investeringer
BNP	Bruttonationalprodukt
IMF	Den Internationale Valutafond
SBA	Standby-aftale
USD	De Forenede Staters dollar